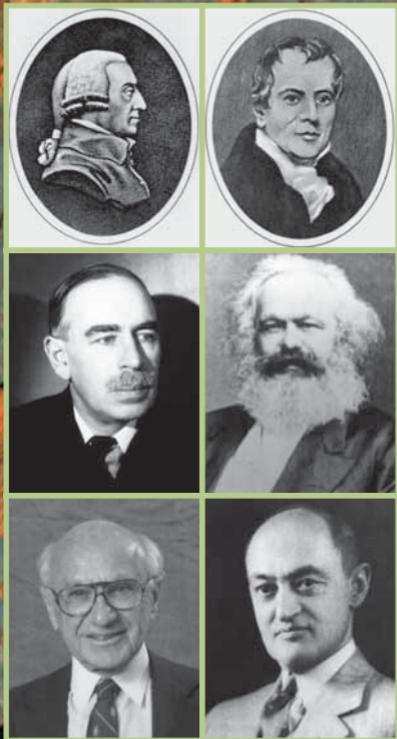

Hector Estrup, Jesper Jespersen
& Peter Nielsen

2. UDGAVE

DEN ØKONOMISKE TEORIS HISTORIE

— en introduktion

Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Økonomiens Konger

Redaktion: Professor Jesper Jespersen,
Roskilde Universitetscenter

Milton Friedman

af Lars Christensen

John Kenneth Galbraith

af Henning Gottlieb

John Maynard Keynes

af Jesper Jespersen

Karl Marx

af Hans Aage

John Stuart Mill

af Henrik Preben Perregaard

David Ricardo

af Hector Estrup

Joseph A. Schumpeter

af Espen Sloth Andersen

Adam Smith

af Peter Kurrild-Klitgaard

Hector Estrup, Jesper Jespersen &
Peter Nielsen

Den økonomiske teoris historie

– en introduktion

2. udgave

Jurist- og Økonomforbundets Forlag
2013

Hector Estrup, Jesper Jespersen & Peter Nielsen
Den økonomiske teoris historie
- en introduktion

2. udgave, 1. oplag

© 2013 by Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Alle rettigheder forbeholdes.

Mekanisk, elektronisk, fotografisk eller anden gengivelse af
eller kopiering fra denne bog eller dele heraf
er ifølge gældende dansk lov om ophavsret ikke tilladt
uden forlagets skriftlige samtykke eller aftale med Copy-Dan.

Omslag: Bo Helsted

Forsidebilleder: POLFOTO og SCANPIX

Tryk: Scandinavian Book, Aarhus

Printed in Denmark 2013

ISBN 978-87-574-2885-8

Jurist- og Økonomforbundets Forlag
Gothersgade 137
1123 København K

Telefon: 39 13 55 00
Telefax: 39 13 55 55
e-mail: forlag@djoef.dk
www.djoef-forlag.dk

Indhold

Forord til 1. udgave	11
Forord til 2. udgave	13
Kapitel 1. Den økonomiske teoris historie	15
<i>Af Jesper Jespersen</i>	
Teori og virkelighed	15
Den økonomiske teoris slægtstavle	26
Det videnskabsteoretiske grundlag	27
Litteratur:	31
Kapitel 2. Tidlige teorier og klassisk økonomi	33
<i>Af Hector Estrup</i>	
I. Økonomi – tidlige betragtninger	33
Økonomi	33
Antikken – Platon og Aristoteles	33
Moral og økonomi	36
Naturret	38
Merkantilister	39
Fysiokrater	41
II. Klassisk Økonomi	43
Overgang til klassisk økonomisk teori	43
Adam Smith – naturlig frihed	43
a. Markedskræfterne	45
b. Den usynlige hånd	47
Malthus og befolkningstilvækst	48

Ricardo – den økonomiske fornuft	49
a. Fordeling og vækst	50
b. Grænser for vækst	51
c. Landbrug og jordrente	52
d. Udenrigshandel	55
e. Frihandel	57
f. Fuld beskæftigelse?	58
Stuart Mill	60
Overgang til neoklassisk teori	63
 Kapitel 3. Neoklassisk økonomisk teori	65
<i>Af Hector Estrup</i>	
En ny klassisk pristeorি	65
Brugsværdi og bytteværdi	66
Monopol	67
Totalnytte og grænsenytte	68
Jevons – byttelige vægt	70
Måling af nytte	73
Opdagelsen af grænsenyttebegrebet	74
Den almindelige prissammenhæng – en matematisk beskrivelse	75
Carl Menger – Værdibegrebets subjektivitet	77
Neoklassisk metodologi	79
Grænseprodukt og faktorefterspørgsel	80
John B. Clark – Den økonomiske fordeling	80
Alfred Marshall – partiell ligevægt	82
Omkostninger og konkurrence	84
Slutning – hvad betyder neoklassisk?	87
 Kapitel 4. Karl Marx og kapitalismens kriser	89
<i>Af Peter Nielsen</i>	
Med og mod klassisk økonomi	89
Kritik af den politiske økonomi	90
Kapitalismekritik og kritisk videnskab	91

Fetichisme og dobbeltheder	95
Den videnskabelige Marx	98
Historisk materialisme	100
Marxismmer	102
Kapitalismens kriser og tendens	104
Litteratur	107
Kapitel 5. Institutionel og evolutionær økonomi	109
<i>Af Peter Nielsen .....</i>	109
Opbrud i klassisk økonomi	109
Den historiske skole	110
Klassisk institutionel og evolutionær økonomi	111
Økonomisk logik, entreprenører og 'kreativ destruktion' ..	117
Efterkrigstiden	119
Litteratur	123
Kapitel 6. Udviklingen i makroøkonomisk teori: Keynes, keynesianere, monetarister og krisekonomi	125
<i>Af Jesper Jespersen</i>	
Tidlig makroøkonomisk teori: Kvantitetsteori og arbejdsmarked	125
Kvantitetsteorien	126
Entré Mr. Keynes	131
a. Effektiv efterspørgsel	133
b. En monetær produktionsteori	135
c. Vedvarende arbejdsløshed!	136
d. IS-LM-modellen	137
'Keynesianere' – en blandet kreds	139
a. De neoklassiske 'gammel-keynesianere'	144
b. Økonometriske makromodeller	146
c. Monetarisme (I)	149
Makroteori og 'generel ligevægt'	151
a. Ny-klassikere (Monetarisme II)	151
b. Ny-keynesianere (Monetarisme III)	154